

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/46/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200062
Dátum vydania rozhodnutia: 09.01.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200062.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľky : T. F., nar. XX. XX. XXXX, r. č.: XXXXXX/XXXX, bytom Q., D. XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sd/11/2015-21 zo dňa 12.marca 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k. 25Sd/11/2015-21 zo dňa 12.marca 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24. septembra 2014, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 2. septembra 2014.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 24. septembra 2014 je vydané v súlade so zákonom a o zákonnosti jej postupu nemal pochybnosti. Uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť bola podľa jeho názoru určená mierou zodpovedajúcou zákonu v čase rozhodovania odporkyne (ako aj v čase posúdenia invalidity navrhovateľky druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia), pričom navrhovateľka v súdnom konaní súdu nepredložila novšie odborné lekárske nálezy, ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, konštatujúce prípadne iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní, a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce možnej existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia mohli zaoberať, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený, alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietala, že nie je schopná vykonávať pracovnú činnosť, poberá vdovský dôchodok vo výške 170,70 EUR. Vymenovala svoje ochorenia, ktoré podľa nej spôsobujú pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % a predložila aj najnovšie lekárske správy.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 09.01.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil jeho zákonnosť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivú zdravotnú stav.

Kľúčovou otázkou pri posudzovaní nároku na invalidný dôchodok je otázka vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Nárok na invalidný dôchodok je v zmysle zákona o sociálnom poistení podmienený invaliditou poistenca, ktorá spočíva v tom, že poistenec má pre dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V konaní nebol sporný skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a vyplýva z pripojeného administratívneho spisu odporkyne, t.j., že odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.09.2014 zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože podľa odborného posudku o invalidite, vypracovaného posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, pobočka Dolný Kubín, zo dňa 02.09.2014, navrhovateľka nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudková lekárka v posudku uviedla, že navrhovateľka v júni 2012 pri páde z bicykla utrpela zlomeninu krčka ľavej ramennej kosti, po konzervatívnej liečbe pretrváva poúrazová artróza ľavého ramenného kĺbu s obmedzením hybnosti vo všetkých smeroch. Ďalej popísala ostatné diagnózy. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie bol určený Stav po zlomenine ľavej ramennej kosti na nedominantnej končatine, zhojenej v nepriaznivom postavení, so značným obmedzením funkcie končatiny, podľa Prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitoly XV, oddielu G, položky 9, bodu a/ (s rozpätím 20-30 %), s uznanou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30%. Za iné zdravotné postihnutia došlo k zvýšeniu miery poklesu o 10 %, na celkových 40 %. Podľa posudkového záveru invalidita nevznikla.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľky bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovou lekárkou pobočky dňa 18.11.2014 s rovnakým posudkovým záverom. Následne jej zdravotný stav posúdil posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Žiline dňa 15.1.2015, ktorý po vlastnom vyšetrení navrhovateľky a zhodnotení odborných lekárskeho nálezu, a to aj novo doložených, dospel k rovnakému záveru o celkovej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40% (podľa kap. XV, odd. G, pol. 9, bod a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení).

Odporkyňa vo svojom vyjadrení trvala na tom, že podľa posudkov posudkových lekárov nie je navrhovateľka invalidná, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40 %. Keďže sa navrhovateľke nepodarilo spochybníť správnosť rozhodnutia o zamietnutí jej žiadosti o invalidný dôchodok, odporkyňa navrhla, aby krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil ako vecne správne.

Na pojednávaní pred krajským súdom, ktoré sa konalo dňa 12.03.2015, navrhovateľka trvala na podanom opravnom prostriedku, pretože podľa jej názoru ju zle posúdili, keďže ľavou rukou nemôže nič robiť.

Posúdenie zdravotného stavu žiadateľa o invalidný dôchodok je podľa platných právnych predpisov zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia (§ 153 zákona o sociálnom poistení). Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporkyne je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy aj ňou predložené lekárske správy. Posudkoví lekári sociálneho poistenia dospeli vo všetkých lekárskeho posudkoch k rovnakým záverom, pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V konaní sa nepreukázali skutočnosti vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci, preto nebol dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Lekárske správy predložené navrhovateľkou v súdnom odvolacom konaní nepredstavujú podľa názoru odvolacieho súdu nové skutočnosti vo vzťahu k rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) a ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali alebo ktoré by inak prijatý záver spochybnili.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľkou, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľkou uvádzané výčitky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Prípadné pochybnosti navrhovateľky o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu (v porovnaní so stavom ustáleným v čase rozhodovania odporkyne), podloženému relevantnými aktuálnymi lekárskymi nálezmi, navrhovateľka môže opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Odvolací súd dáva do pozornosti fakt, že posudkoví lekári v posudkoch priznali rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu navrhovateľky maximálnu zákonom umožnenú mieru podľa príslušnej klasifikácie (30 %). Aj za ostatné ochorenia priznali posudkoví lekári maximálne zákonom umožnené zvýšenie (o 10 %, na výsledných 40 %). Zákon o sociálnom poistení vyžaduje určenie jedného najzávažnejšieho zdravotného postihnutia a k takto určenej percentuálnej miere je možné pripočítať najviac 10 % za ostatné zdravotné postihnutia (§ 70 ods. 6 a 8 zákona o sociálnom poistení). Subjektívne vnímaný celkový rozsah zdravotných ťažkostí, ani príjmová situácia, nie sú podľa zákona o sociálnom poistení rozhodujúce.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovelo. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.